

ČERVEN

v knihovně

Letí k nám červen, první letošní letňáček. Věřím, že bude spíše měsícem příjemným než úmorným. I když už i v květnu to občas zavonělo létem, nicméně nechme se překvapit.

V červnu nebude o ptáčky v naší knihovně nouze. Bude totiž, jako každoročně, probíhat pasování prvňáčků na čtenáře a my se pro formát pasování inspirováme příběhem Knížky pro prvňáčka. Letos je to příběh, který napsala spisovatelka, herečka a hudebnice Marka Míková a jmenuje se *Pip – papoušek to ví líp*. V hlavních rolích hrají, jak jinak, papoušci a děti. Jsme rádi, že se způsob pasování, který již řadu let praktikujeme, setkává s kladnými reakcemi hlavně u dětí, protože zejména jim je určen. Věříme, že pokud samotný akt pasování začne příběhem z knížky, kterou prvňáčci následně obdrží, bude je inspirovat k jejímu přečtení.

V Rožnově budeme pasovat 154 prvňáčků a na nové čtenáře se těšíme. Nesmíme však zapomenout, že pasování na čtenáře pod taktovkou rožnovských knihovníků také probíhá i v obecních knihovnách ve Viganticích, Hutisku, Prostřední Bečvě, Dolní Bečvě a Vidči.

Samotné pasování je momentem iniciačním a pro vytvoření vztahu ke čtení důležitým, proto nám záleží, aby si jej prvňáčci maximálně užili a knihovnu si zapamatovali jako místo, kde je bezpečno a najdou zde odpovědi na mnohé ze svých otázek.

A protože jsem v úvodu vzpomněl léto, připravte se na něj. Naučte se stahovat audioknihy do mobilu prostřednictvím našeho katalogu. Nebo vyzkoušejte e-knihy a případně v průběhu července stále můžete také číst časopisy prostřednictvím Pressreaderu. Do dnešního dne jsme totiž neobdrželi od Ministerstva kultury ČR zprávu, zda projekt podpořilo, či nikoli. Proto v tuto chvíli nemůžeme tuto službu garantovat po 31.7.2026.

To vše pak neznamená, že byste měli rezignovat na klasické „papírové“ čtení. Právě naopak. Budeme moc rádi, když digitální čtení bude doplňovat portfolio našich služeb a každý čtenář si z něj individuálně vybere.

Knihovna může být s vámi na každém kroku; kniha či časopis v tašce, audiokniha v mobilu, e-kniha ve čtečce a chuť kávy na patře vašich úst. Záleží jen na vás, chcete-li.

Pavel Zajíc

2026

Program

VÝSTAVA: Mezi linkou a snem

Červen | sál, chodba, 1. patro knihovny

Výstava místní výtvarnice, grafičky a designérky Šárky Kukučkové. Pochází ze Lhotky nad Bečvou, věnuje se ilustracím pro děti, perokresbě, grafice a produktovému designu.

ČTENÍ SLUŠÍ KAŽDÉMU

Středa 3. června | 14.00 | Dům pro seniory

Čtení z knih, které ač možná zůstaly pozapomenuty, mohou stále oslovit čtenáře a nabídnout zajímavé příběhy.

MĚSTO V MÉ PAMĚTI

Pondělí 8. června | 16.00 | přednáškový sál

Pracovní setkání členů skupiny aktivních seniorů, kteří tvoří průvodce paměti města Rožnov a vytvářejí další nové programy. Přijďte se, vítáme nové členy.

JAK NA TABLET A CHYTRÝ TELEFON

Úterý 9. června | 8.30 - 12.30 | přednáškový sál

Jestli uvítáte vy nebo vaši blízcí pomoc s nastavením a ovládáním chytrého telefonu, navštivte náš kurz, kde Vás vše naučíme. Trápí vás mapy, bankovníctví nebo jak zapnout videohovor? Přihlaste se. Pro starší 65 let. Zdarma. Nutná rezervace: 776 466 982.

NA KAFÍČKO DO KNIHOVNY

Středa 10. června | 16.00 | přednáškový sál

Další setkání „klubu“ milovníků dobrého čtení a CTIBA, který nám hodinku předčítá. Jeho neotřelý přednes vás zaručeně vtáhne do děje. Hodte starosti za hlavu, zrelaxujte se, dejte si dobré kafičko nebo čaj a užijte si pohodu v knihovně.

KŘEST KNIHY „VALAŠČATA“

Čtvrtek 11. června | 17.00 | přednáškový sál

Zveme dospělé i děti na křest knihy Mariany Ryšavé „Valaščata – příběhy valašských kamarádů“. Jedná se o laskavý příběh malé holčičky a jejích zážitků na venkově, plného dobrodružství a objevů. Příběhy jsou inspirovány skutečným dětstvím autorky a přibližují dětem valašské nářečí, folklor, zvyky, taneční soubory i krásy přírody a skanzenu.

ROŽNOV MĚ BAVÍ

Sobota 20. června | městský park

I letos se zúčastníme akce „Rožnov mě baví“. Na sobotu jsme si pro vás připravili relaxovou chill-out zónu, deskové hry, záladné úkoly na trénink paměti i Pressreader, kde si můžete přečíst na stovky novin a časopisů. A děti se můžou těšit na zábavnou hru s QR kódy. Akce „Rožnov mě baví“ probíhá v pátek i v sobotu, vstup je zdarma a opět se zapojilo do bohatého programu co nejvíce rožnovských spolků, klubů a organizací.

POUŽÍVÁNÍ BUDDHISTICKÝCH METOD K TRANSFORMACI RUŠIVÝCH EMOCÍ

Čtvrtek 25. června | 17.00 | přednáškový sál

Centrum buddhismu Diamantové cesty linie Karma Kagjü v Rožnově pod Radhoštěm vás zve na veřejnou přednášku Jana Klímy, žáka lamy Oleho Nydahla. Po přednášce bude prostor na otázky i krátkou vedenou meditaci.

Vstupné 90 Kč.

Kontakt: 775671416.

Blíže informace: www.bdc.cz.

PRO DĚTI

VEČERNÍČKY U KNIHOVNY

Pondělí 1. června - pátek 5. června | 17.00 | zahrada knihovny

Týden plný scénického čtení je opět tady. Každý den je připraveno představení pro nejmenší od 3let, ale pobaví se i větší děti a dospělí. Akce se uskuteční na zahradě knihovny. V případě špatného počasí v přednáškovém sále - sledujte proto také náš web nebo soc. sítě knihovny.

Vstup zdarma.

Délka scénického čtení: 20 min (není-li uvedeno jinak).

VEČERNÍČKY: Dráček Zog a Princezna Rebelka

Pondělí 1. června | 17.00

Ve škole moudré slečny Drakounové se malí dráčci učí všemu, co musí správný drak umět. Zog je sice nejsnaživější ze všech, ale nevyhne se mu žádná pohroma. Jestli se mu povede získat zlatou hvězdu se děti dozví na pondělním čtení pohádky. Pro nejmenší diváky (od 3let).

VEČERNÍČKY: Příběhy z Lipového palouku

Úterý 2. června | 17.00

Vyprávění o malém šnekovi a jeho kamarádech z Lipového palouku. V herecké kolegy se v tomto hravém představení promění i děti z publika a atmosféru dotvoří velké reprodukcce ilustrací Markéty Šmalcové. Délka: 35-40 min. Pro nejmenší diváky (od 3let). Připravilo divadlo Pierrot.

VEČERNÍČKY: Až po uši v mechu

Středa 3. června | 17.00

Uprostřed hlubokého lesa žijí Bertík a Josefka. To jsou dva malí trnkové, kteří dohlížejí na to, aby v lese vše dobře fungovalo.

Jak si poradí s hejkalem se dozvíte na dalším hraném čtení pohádky pro nejmenší diváky (od 3let).

V rámci akcí pořádaných Městskou knihovnou Rožnov pod Radhoštěm, příspěvkovou organizací, budou pořizovány obrazové a zvukové záznamy za účelem prezentace organizátora akce.

Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm, příspěvková organizace, nenese odpovědnost za záznamy pořizené a zveřejněné jinými subjekty.

VEČERNÍČKY: Tatínek není k zahazení

Čtvrtek 4. června | 17.00

Tři krátké příběhy o láskyplné rodině podle knihy Arnošta Goldflama „Tatínek není k zahazení“. Loutkové divadlo divadla Lokvar. Představení je určeno pro děti od 3 let a celou rodinu. Délka 50 minut.

VEČERNÍČKY: Pepibubu

Pátek 5. června | 17.00

Úvod do pohádky o jednom nezvedeném a tak trochu i nepovedeném strašidýlku jménem Pepibubu. Jak se stalo, že je strašidýlko nepovedené a kdo je takto podivně pojmenoval? Dozvíte se, budete-li dávat dobrý pozor! Knihu napsala Alena Vostrá.

ROLO: Veselé čertí pohádka

Sobota 6. června | 10.00 | přednáškový sál

S čerty může být i legrace! Přesvědčte se na loutkovém představení divadélka ROLO. Čeká nás poslední pohádka před letními prázdninami. Vstupné 30 Kč.

Špeky z regálů

LIEBERMAN, Robert.
Kolaps v Goobersvillu
Praha: Prostor, 2026

Život bývalého vysokoškolského učitele Neila Nudelmana provází jeden karambol za druhým: ať jde o zasklívání okna v domě bývalého univerzitního kolegy, literární nádeničinu pro „spisovatele“, jenž si ho najme jako redaktora svého

pornografického románu, nebo marnou snahu získat invalidní důchod. K tomu po celou dobu vede neúspěšný zápas se svými sousedy, kteří mu dělají ze života peklo, a čelí imaginární Skupině, jež na něj vyvíjí psychický nátlak, podrobuje ho křížovým výslechům a absurdně překrucuje jeho „příhody“. Všechny Nudelmanovy eskapády a pohromy autor líčí s vtipem a smyslem pro prostofekou frašku, ale i se sympatiemi k nešťastníkovi, který v systému nenachází pomocnou ruku, aby se mohl odrazit ode dna a uplatnit svou kvalifikaci. Břítka satira se mění v jemně ironický nadhled, umožňující přežít i nehlubší krizi uprostřed převažujícího konzumerismu. Svou diagnózu společnosti šedesátých a sedmdesátých let minulého století autor v Nudelmanově osobě podává s takovou dávkou neodolatelného černého humoru, že se čtenář často neubrání hlasitému smíchu.

Roman Hružek

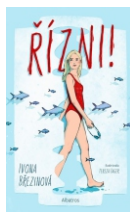

LOUREY, Jess.
Případ krvavé žně
Praha: George Publishing, 2026

Máme tady druhý díl ze série Steinbeck a Reed. Agency z odložených případů zavede tentokrát brutální vražda do odlehlého, velmi izolovaného městečka, kde je strach a tajemství cítit na každém rohu.

Kde všichni chrání zlo a nechtějí mezi sebe nikoho pustit. Ani samotné vyšetřovatele. Na povrch začnou vyvěrat znepokojující svědectví, rituály a semknutost, která ale nemá ani v nejmenším nic společného s pocitem bezpečí a domova. Mimo hlavní dějovou linku opět více poznáváme i samotné vyšetřovatele a zjištění, které nám autorka odhalí na konci knihy, nás nenechá bez otázek. Přesvědčte se sami s tímto skvělým pokračováním.

Natálie Maťová

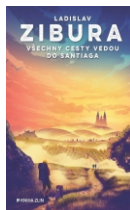

BŘEZINOVÁ, Ivona.
Řízní!
Praha: Albatros, 2025

Gamblerka, narkomanka, bulimička – to byly hrdinky série „Holky na vodítku“ od naší spisovatelky pro mládež všech věkových kategorií, které jsou natolik oblíbené, že se dočkaly i reprintů. Do této řady dívkých

příběhů se může se ctí postavit loňský přírůstek naší knihovny, pojednávající o dalším typu řešení obtížné životní situace. Hrdinka Nora je přehlížena vlastními rodiči, stojí ve stínu své mladší, nadprůměrně inteligentní sestry. Přesto, ve škole si nevede špatně, a v plaveckém bazénu je dokonce nejlepší. To ale rodiče neuznávají. A tak se nechá inspirovat svou novou spolužačkou k bolestnému řešení... Její pocity trefně dokreslují krátké, působivé verše na konci každé kapitoly.

Jitka Slezáková

ZIBURA, Ladislav.
Všechny cesty vedou do Santiaga
Praha: Kniha Zlín, 2023

Pokud si myslíte, že pouť do Santiaga je jen pro hluboce věřící, Ladislav Zibura mě vyvede z omylu. Jeho vyprávění je plné humoru, nečekaných setkání a momentů, které mě na chvíli přenesly daleko od každodenních starostí. Camino tu není jen o víře, ale hlavně o lidech a zážitcích. Knihu ráda doporučuji všem, kdo mají chuť na milé a inspirativní čtení. Varování: může probudit chuť vyrazit na cesty!

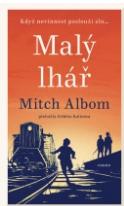
Jana Perutková

TANABE, Gó.
Stín nad Insmouthem H.P. Lovecrafta
Praha: Crew, 2026

Je cosi shnilého ve státech Massachusettsku, pravil kdysi H.P. Lovecraft. A ilustrátor Gó Tanabe se rozhodl nám Lovecraftova už tak děsivá a znepokojivá slova odít do vizuálního kabátu, který způsobí jedno jediné - na pravzhláštňi obyvatelé nekonečných oceánských hlubin a jejich lidské spojence a potomky jen tak nezapomenete. A uvidíte-li větší vodní těleso, rozmyslete si, jestli vám nějaké osvěžení vůbec stojí za to...

Jan Hajda

ALBOM, Mitch.
Malý lhář
Praha: Dobrovský, 2025

Slepá důvěra v jednu velkou lež v dětství, navždy změní charakter Nica, hlavního hrdiny románu. Jako jedenáctiletému chlapci, v době, kdy nacisté obsadili jeho domov v řecké Salonice, mu německý důstojník nabídl šanci

zachránit svou rodinu. Měl přesvědčit členy židovské komunity, aby nastoupili do vlaku, který je zaveze do bezpečí. Když zahlédl, že do posledního vagonu ženou i jeho příbuzné, došlo mu, že je to jedna velká lež. Vlak mířil do koncentračního tábora. Nico pak už nikdy nemluvil pravdu. Lež se prolíná i do osobních vztahů se svým bratrem, láskou.

Iva Zemanová

ROBOTHAM, Michael.
Hodná a zlobivá holka
Praha: Moba, 2021

Ke čtenářům se dostává dost temný příběh plný frustrací, šikany, traumat z dětství a sexuálního násilí. Na vztahově zamotanou detektivku navazuje psychologovo soukromí.

Nevyrovnaná, sociálně nezdatná puberťačka Evie se záhadnou minulostí mě baví asi víc než manželka Joe O'Loughlina v paralelní autorově sérii. I když detektivní příběhy, které řešil Joe a Vincent Ruiz, se mi zdály přece jen podané zajímavěji a propracovaněji než případ zavražděné mladičké krasobruslařky. Leč je to teprve úvodní díl nové série, tak uvidíme.

Michal Hurta

Váš čtenářský průkaz v mobilu?

Už nemusíte nosit plastovou kartičku. Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm nabízí několik snadných možností, jak si nahrát čtenářský průkaz přímo do vašeho mobilního telefonu. Vyberte si tu, která je pro vás nejpohodlnější.

Přes aplikaci
PORTMONKA
Stáhněte si aplikaci a nahrajte si kartu do ní.
(Dostupné pro Apple i Android)

Do digitální
PENĚŽENKY
Uložte si průkaz přímo do aplikace Peněženka ve vašem telefonu.
(Dostupné pro Android)

Ze **ČTENÁŘSKÉHO KONTA**
Přihlaste se a stáhněte si digitální verzi průkazu přímo z vašeho online účtu.
(Dostupné pro Android)

Podívejte se na video návod

Proč musím nosit čtenářskou legitimaci?

Je to prostě. Knihovnu a její služby lze využívat na základě dodržování pravidel, která stanovuje a upřesňuje knihovní řád. Ten lakonicky a taxativně k půjčování dokumentů říká toto: „Čtenářům se půjčují dokumenty knihovního fondu po předložení platného čtenářského průkazu.“

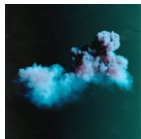
Nic víc, nic máh.

Čtenářský průkaz, ať už ten v mobilu, nebo ten „klasický“, slouží k identifikaci čtenáře

a správnému přiřazení půjčovaných dokumentů konkrétnímu čtenářskému kontu.

Je to v podstatě stejné jako s bankomatem. Ten Vám také nevdá hotovost v případě, že se adekvátně neidentifikujete. Nechápejte proto, prosím, vyžadování legitimací od knihovníků jako „buzeraci“, ale jako snahu dělat svou práci pořádně.

DĚKUJEME!

ART SCHOOL GIRLFRIEND.
Soft Landing
In.: 2023

O projekt Art School Girlfriend jsem zakopl nevím kde. Prostě najednou tu byl, a pokud používáte Spotify, tak víte, že vám na konci kalendářního roku nabídne statistiku toho, co jste nejvíce poslouchali. No a za rok 2024 to u mne byl Art School Girlfriend a deska *Soft Landing*. Za tímto v projektem stojí Polly Mackey, anglická hudebnice a DJka, která původně hrála v shoegazové kapele Deaf Club. Jako Art School Girlfriend doposud vydala 3 desky (tu poslední *Lean it* letos). Na *Soft Landing* (vyšla na sklonku roku 2023) se pohybujeme na vodách lehce zasněné, slow taneční hudby, s možná trochu pro někoho unylým vokálem, avšak dohromady to (aspoň tedy za mne) funguje jako skvělý soundtrack k uvolnění, přemýšlení, bloumání. Pro mne je třebaš píseň *Real Life* soundtrackem k roku 2024 a jejího poslechu jsem se doslova nedokázal nabažit. Pouštěl jsem si to again and again....Watch it fade, don't tell me I'm dreaming....

NOUVELLE VAGUE.
I could be happy
In.: 2016

Jak psát o projektu Nouvelle Vague, který tvoří zejména dvojice francouzských hudebníků Marc Cellin a Olivier Libaux, kteří se s každou nahrávkou obklopí různými jazzovými hudebníky a skvělými zpěváky, aby dodali známým punkovým a novovlnným písním radikálně odlišný háv oproti divokým originálům? Písně kapel jako The Cure, Buzzcocks, Ramones nebo Cocteau Twins hrány jako bossanova? Ty krásno...Jsou to vlastně autorské předělávky, které budete (pokud znáte originály) luštit jako sudoku s úspěchem, či nikoliv. Anebo k nim přistoupíte jako ke svébytným skladbám. Je to na Vás, ale určitě se nudit nebudete. *I Could Be Happy* je v pořadí šestou nahrávkou, vyšla v roce 2016 a poslech doporučuji.

Audioknihy

KING, Stephen.
Misery.
CD, Praha: OneHotBook,
2025.

Román *Misery* patří mezi neznámější a nejzdařilejší thrillery vzešlé z dílny Stephena Kinga. Hlavní hrdina Paul Sheldon je autorem romantických příběhů o krásné *Misery*. Osudovou náhodou najde Paula po těžké havárii jeho neoddanější čtenářka, bývalá ošetřovatelka Annie Wilkesová. Ta z něj ve svém odlehklém domě učiní nedobrovolného pacienta. Stephen King – americký spisovatel, jeden z nejproduktivnějších a čtenářsky nejúspěšnějších autorů konce 20. století. Některá díla vydal pod pseudonymem Richard Bachman. Známý se stal především jako tvůrce hororové literatury, bývá označován jako "král hororu". Publikoval však také thrillery, detektivky nebo fantasy. Audioknihu načetl Martin Myšička – český divadelní a filmový herec. Od roku 1997 je stálým členem Dejvického divadla. V roce 1994 získal Cenu Alfréda Radoka v kategorii Talent roku.

ŠVANDRLÍK, Miloslav.
Neuvěřitelná dobrodružství žáků Kopyta a Mňouka.
CD, Praha: Fonia, 2025.

Deset vtipných a napínavých povídek o dobrodružstvích dvou kamarádů z Posázaví a jejich spolužáků nadchne posluchače každého věku. Miloslav Švandrlík byl český spisovatel a humorista. Jeho nejúspěšnějším dílem se stalo dílo Černí baroni aneb Válčili jsme za Čepičky. Spolupracoval i s celou řadou časopisů a divadel. V těchto časopisech se často podílel na vtipech, které kreslil Jiří Winter Neprakta. Napsal několik rozhlasových a televizních scénářů. Audioknihu načetl Matouš Ruml – český herec známý především z televizního seriálu *Comeback*. Je laureátem Ceny Zuzany Navarové a Ceny Thálie.

Jedna báseň

Dušežpyt

Samá přání.
Říkáme si blahobyť,
když jdeme nakoupit.
Zavšivenost slastí
vztlíná naší vlastí.
Je pak k nevydržení,
co všechno je k vyvlastnění,
k seznání a ohmatání.
Svět je prostě k máni.
Strážení, jež se doprosí
požehnání z prázdnoty,
domůže se milosti?
Možná spíš než já a ty.
Ale jen tak bez uzrání,
z nicoty?

ŠVANDA, Pavel. *Mudrc bělmem. V Brně: Atlantis, 2016. ISBN 978-80-7108-358-0.*

Dnes se podíváme na tvář Pavla Švandy, která je možná tišší než jeho britké eseje, ale o to hlubší – na jeho tvář básnickou.

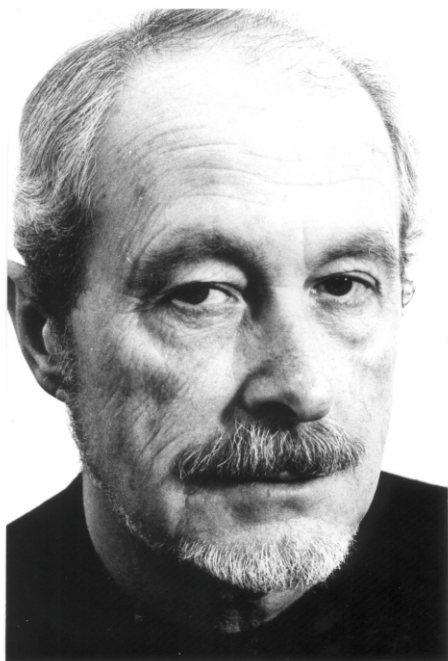
Pavel Švanda se narodil roku 1936 ve Znojmě, ale jeho domovem se stalo Brno. Přestože vystudoval dějiny umění, jeho cesta k oficiální literatuře byla trnitá. Po nadějném vstupu do literatury s knihou *Anonymní povídky* (1967) přišla normalizace a s ní zákaz publikování.

Do literatury vstoupil v šedesátých letech jako autor povídek, jeho osud byl od počátku propleten s poezií. Jako hrdý příslušník generace „šestatřicátníků“ vyrůstal v inspirativním, ale bouřlivém prostředí. Zatímco jeho blízký přítel Jiří Kuběna byl vášnivým obdivovatelem Nezvala, Pavel Švanda se profiloval jako „halasovec“. Tato věrnost tradici Františka Halase předznamenala jeho básnický styl: zdrženlivý, hloubavý a prostý zbytečného patosu.

Cesta k oficiálním sbírkám však byla dlouhá. Během dvaceti let normalizace, kdy pracoval v dělnických profesích, byla pro něj literární aktivita ventilem, jak překonat psychický i fyzický nátlak. Své básně tehdy svěřoval pouze samizdatu nebo je četl na bytových seminářích. Zlom přišel až po padesátce.

Teprve v roce 1996 vydal sbírku *Na obou březích*, o které sám říká, že pro něj byla zásadní, protože se v ní „odvážil přiznat k poezii“ i veřejně.

Švandovo básnické zrání bylo sice pomalé, ale o to poctivější. Jeho přínos české lyrice byl definitivně stvrzen v roce 2002, kdy obdržel prestižní Cenu Jana Skácela. I v pozdním věku zůstává věrný veršům – své poslední čtyři vydané svazky věnoval právě poezii. Jak sám s pokorou říká: „Občas na mě dolehne impulz k básni. Pak se snažím ji trpělivě dovést ke zralosti“

Pavel Zajíc

Přesah

Důležitá hrubost - Timothy Snyder

Setkáváme se v současném, nejen mediálním, prostoru a světě s mnoha informacemi a různými tvrzeními, že „...novináři jsou prohaní...“ že klimatická krize byla ukončena... že koncept veřejnoprávních médií je nefunkční... že Landsmančaft chce zrušení Benešových dekretů...“ která se nezakládají na faktech, ale pouze sekvencích často vytržených z kontextu, popřípadě pouze na prožitých emocích. Proto v červnovém Přesahu předkládáme text Timothyho Snydera, který je obsažen v knihovně dostupné knize Svoboda; pět pilířů pro život v 21. století. Věříme, že dopadne na úrodnou půdu. Shodou okolností byl Timothy Snyder hostem letošního mezinárodního knižního veletrhu Svět knihy.

„...Pravdomlupnost není žádný přežitek ani výstřelek; je to nutný předpoklad života a pramen svobody. Vědecká analýza globálního oteplování je příkladem obecné pravdy. Třeba o ní nechceme slyšet, ale pokud ji hodláme ignorovat, budeme méně svobodní.

Nedostatek faktičnosti ohrožuje všechny formy svobody. Pokud nevíme, jak se vyvíjí mozek, nemůžeme výchovou přivádět k suverenitě. Pokud nevíme, jak fungují algoritmy, nedokážeme se vyrovnat s problematikou sociálních médií. Pokud nevíme, že hrstka lidí vlastní mnoho peněz, neuvědomíme si, jaké bariéry brání naší mobilitě a drží nás v nesvobodě. Bez faktů nemůžeme změřit změnu klimatu.

Jsme-li faktům otevření, pomáhá nám to v nepředvídatelnosti, a tedy ve svobodě. Fakta nejsou totožná s tím, co očekáváme nebo co bychom chtěli. Neodpovídají našim předsudkům, naopak je boří. Otřásají tím, co si myslí lidé kolem nás. Fakta nás cvičí ve schopnosti vzepřít se moci mašinerie, která nás předvídá. Německý literární velikán Goethe na jednom místě hovoří o "důležitě hrubosti": při procházení životem utržíme rány bolestivých pravd, a to nás udržuje nezkrotné a ve formě.

Svoboda není možná bez institucí a ty nelze vybudovat bez sdíleného vědomí reality. Hodnoty se člověk od člověka budou lišit. Proto musí dialog o tom, které struktury chceme společně vybudovat, ležet na faktech. I když zastáváme různé hodnoty, budeme někdy sdílet praktický zájem. Pokud ale zastáváme odlišná fakta, je dohoda vyloučena. Můžeme diskutovat o tom, jak si nejlépe zajistit pitnou vodu - ale pokud se neshodneme ani na tom, že olovo je jedovaté,

nedostaneme se daleko.

Fakta umožňují suverenitu tím, že lidem dovolují rozhodovat se samostatně, bez spoléhání se na autority. Fakta jsou potřebná pro soudní verdikty i pro volby. Fakta umožňují sebeobranu proti bohatým a mocným. Jelikož je lze společně znát, dovolují jednotlivci hledat spojence a zároveň též spravedlnost. Pokud se tvrdí, že se fakta neliší od mínění, pak se svobodný člověk nemá při aktu odporu o co opřít. Pokud na faktech nezáleží pak - řečeno s Jamesem Madisonem - vždy zvítězí "rámus a pletichy" čili tyraní a oligarchové.

Panuje-li respekt k faktům, pak má každý z nás přinejmenším právo na slyšení a má se čím bránit před náporom šumu. A i když třeba neuspějeme, má náš pokus svou důstojnost.

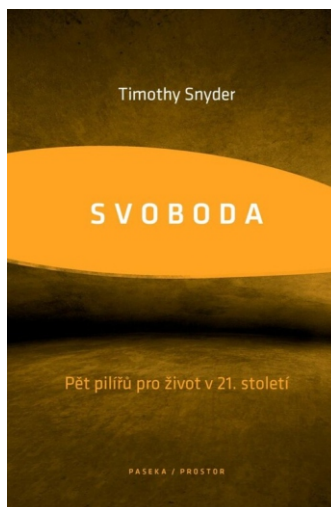
V básni Thomase Venclovy "Achillův štít" je pravda bariérou, která po kataklyzmatu brání nebytí:

*Mizí celá města. Místo přírody
Bílý štít, protiváha nebytí.*

Ve velice odlišném "Achillově štítu" W.H. Audena je absence pravdy příčinou pohromy:

*Znásilnit dívku či ve dvou třetího ubodat hned -
to pokládal za správné, protože nepoznal svět,
v němž ten, kdo dá slib, by ve slově stál,
kde někdo pláče, protože jiný má žal.
(Přeložil J. Zábrana)"*

in.: SNYDER, Timothy. Svoboda; pět pilířů pro život v 21. století. 2025. ISBN 8076375428.

Nobelova cena

Hlavní hvězdou letošního ročníku Pražského veletrhu a literárního festivalu Svět knihy 2026 byl britský spisovatel zanzibarského původu **Abdulrazak Gurnah**, který získal Nobelovu cenu za literaturu za rok 2021. Vysloužil si ji za „nekompromisní a soucitné prozkoumávání dopadů kolonialismu a osudů uprchlíků uvězněných mezi kulturami a kontinenty“, uvedla Švédská akademie.

Během veletrhu se uskutečnila jeho významná diskuse s Françoise Vergès o (post)kolonialismu. Letošní ročník s tématem byla Historie a Evropa. Anglicky píšící Afričan z arabské rodiny, jehož rodným jazykem je svahilština, působí jako emeritní profesor Kentské univerzity ve Velké Británii. Narodil se v Zanzibarském sultanátu ještě pod britskou nadvládou. Jako dospívající mladík zažil revoluci z roku 1964. Po ní se menšina arabských obyvatel, k níž patřila Gurnahova rodina, stala terčem násilí ze strany většinové černošské populace. To jej roku 1968 přimělo emigrovat do Velké Británie. Tam se potýkal s nedostatkem peněz, pocitem odcizení i s rasismem. Obrátil se k literatuře kvůli „stesku po domově a útrap spojených se životem v cizině“.

Vyrovňoval se tak s dvojitým traumatem člověka, který byl nejprve pronásledován doma coby příslušník menšiny a následně ustrkován v Británii jako uprchlík.

Ve svých knihách píše o rasismu, předsudcích, historické paměti, ztrátě domova, dospívání pod britskou nadvládou i životě v exilu, kde je člověku vštěpován jiný pohled na jeho identitu.

U nás v knihovně jsou prozatím dostupné tyto knihy Abdulrazaka Gurnaha:

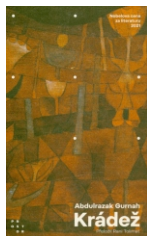
GURNAH, Abdulrazak.

Ráj

Praha: Prostor, 2023

Nejúspěšnější Gurnahův román. Sledujeme život chlapce Júsufo na počátku 20. století v Tanzanii, kam postupně začíná pronikat evropská moc. Ve dvanácti letech prodán svým otcem jako splátka dluhu bohatému arabskému obchodníkovi Azízovi. Z prostého

života na venkově je vržen do složitého městského prostředí východní Afriky. Román přibližuje na jedné straně tamní drsný svět, ekonomické vztahy i každodenní realitu obyčejných, chudých lidí, na druhé straně je také krásu exotické krajiny, jejích obyvatel, historie a kultury. Zároveň kniha poukazuje na univerzální lidské zkušenosti a životní milníky jako bezstarostné dětství, složité dospívání, nečekaného přátelství, lásky i krutého vystřízlivění, které jsou a budou aktuální v každé době, kultuře a společnosti.

GURNAH, Abdulrazak.

Krádež

Praha: Prostor, 2026

Nejnovější kniha Abdulrazak Gurnah, první od chvíle, kdy v roce 2021 získal Nobelovu cenu za literaturu, předkládá příběh o dospívání, vině, touze, naděje a hledání vlastní identity ve světě poznamenaném koloniální minulostí, která neustále

ovlivňuje přítomnost. Je opět zasazena do Gurnahovy rodné Tanzanie a její postkoloniální historie.

Veronika Brázdová

Zdroje:

<https://www.databazeknih.cz/prehled-knihy/kradez-595454zena-mam-kolem-sebe-porad-tmu-557926>

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/kultura-svet-knihy-abdulrazak-gurnah-nobelova-cena-304572>

Manga je fenomén...

Manga. Divné slovo a ještě divnější příběhy. Možná už jste je někdy viděli. Mají specifický styl, který většinou vychází z tradičního výtvarného umění. Nebo jste jich dokonce přečetli mraky. Nedivila bych se, protože manga je čím dál populárnější nejen ve světě, ale i u nás. Japonské manga komiksy, čtené zprava doleva, se v Česku začaly prosazovat na přelomu tisíciletí. Vydávání mangy se u nás ujalo nakladatelství Crew a pomohlo jí rozšířit mezi širší publikum.

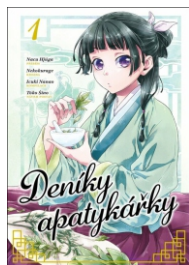
Dnes si čtenáři mohou přečíst slavné tituly jako např. *Naruto*, *One Piece* nebo *Útok titánů*. Pravidelně vycházejí nové série, avšak nakladatelství neopomíná pokračovat v těch započatých. Manga tituly se totiž neštítí mít i dvouciferný (občas dokonce i trojiciferný!) počet dílů. V naší knihovně doplňujeme do fondu každý měsíc několik černobílých knížek, které se čtou odzadu a mají strhující děj. Jejich hlavní hrdinové jsou většinou hodně mladí, ale také velice šikovní – ať už objevují fantastické země a jejich zvláštní obyvatele, praktikují alchymii, studují čarodějnictví, trénují pokemony, nebo tráví čas starou dobrou superhrdinskou dřinou.

Vydejte se s nimi na cestu plnou čtenářského dobrodružství, protože jistě je u nás z čeho vybírat. Najdete v oddělení M/III a v prvním patře knihovny.

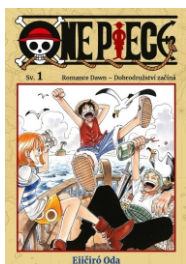
MUNEJUKI, Kaneširo.
Blue Lock
Praha: Crew, 2024

Co když je týmový duch ve fotbale jen jakousi pohodlnou iluzí? Japonský fotbalový svaz se po drsném neúspěchu rozhodl myslet jinak a spustil kontroverzní, nemilosrdný projekt Blue Lock. Tři sta mladých útočníků. Jedno izolované zařízení. A jediné pravidlo: buď tím nejlepším na hřišti, nebo se navždy rozluč s myšlenkou na to obléct dres japonské reprezentace. Isagi Yoichi nikdy mezi fotbalovou elitu nepatřil, ale tady dostane šanci přepsat celý svůj příběh. Pokud ovšem překoná obrovský psychický tlak, neúprosnou konkurenci a hlavně své vlastní pochybnosti a strachy. Drsný a intenzivní sportovní thriller, který vám rozhodně nedá spát.

HYUGA, Natsu.
Deniky apatykárky
Praha: Dobrovský, 2025

Tento příběh nás zavádí do prostředí císařského dvora inspirovaného starověkou Čínou. Hlavní hrdinkou je Maomao, bystrá a správně cynická dcera lékárníka, která je unesena a prodána do služby do vnitřního paláce. Ačkoliv se snaží nevyčnívat a v klidu si odsloužit své roky, její obrovská vášeň pro jedy a medicínu ji brzy prozradí. Když totiž vyřeší záhadnou nemoc císařských dědiců, všimne si jí vlivný úředník Jinshi. Maomao je tak proti své vůli vtažena do spleťových dvorských intrik, kde pomocí logiky a lékárnických znalostí řeší nejrůznější záhady a zločiny. Autor nám představuje svět, který šikovně namíchal z ingrediencí jakou jsou historická detektivka, drama a nějaký ten humor.

EIICIRÓ, Oda.
One Piece
Praha: Crew, 2026

Chceš se stát Králem pirátů? Monkey D. Luffy rozhodně ano! Poté, co omylem sní tajemný Dáblův plod, jeho tělo se změní z materiálu v lidském těle běžně přítomných na gumu! A jako by toho nebylo dost, ztratí schopnost plavat. Mohlo by

se zdát, že něco takového mu jako pirátovi znemožní jakýkoliv další kariéerní postup, ovšem ve skutečnosti je to pro něj úplná maličkost. Připojte se k jeho pestré posádce a vyrazte za legendárním pokladem One Piece. Dobrodružství a pořádná dávka chaosu zaručeny!

Magnesia Litera

Literatura pro děti a mládež

Blíží se prázdniny a s ním i spousta zážitků a cestování. A o tom je i oceněná kniha *S láskou V.* autorky Kateřiny Illnerové, která získala letošní Magnesii Literu za knihu pro děti a mládež.

Hlavní hrdinka se vydává na dobrodružnou cestu, je mladá a energická, zatímco její babička zůstává doma s kočkou ve svém obýváku. Prostřednictvím pohlednic, které vnučka posílá, se babička doslova přenesla do nádherných zemí a krajín a stává se tak součástí vnuččina putování. Navštíví pastvinu plnou ovcí, zahradu s největšími lekníny, mrazivé horské vrcholky i sírné prameny. Zatímco jedna to prožívá na vlastní kůži, druhá vše objevuje z pohodlí křesla.

Autorka v knize na pomezí komiksu a ilustrace ukazuje, jak hluboký může být vztah mezi lidmi odlišných generací. A jak si mohou rozumět. I když babička už nemůže cestovat, díky vnuččiným sdíleným zážitkům se přesto stává součástí dobrodružství.

Příběh vznikl původně jako vysokoškolská kvalifikační práce a v roce 2024 obdržel cenu Muriel pro nejlepší studentský komiks. Autorka je označována jako jedna z nejvýraznějších nadějí mladého českého komiksu.

Veronika Brázdová

Zdroje:

<https://www.magnesia-litera.cz/rocnik/2026/>

<https://www.luxor.cz/v/2122120/s-laskou-v>

Víte, že...?

Alexandrijská knihovna, legendární instituce známá po celém starověkém světě, nebyla ve skutečnosti jen nějakou obyčejnou čítárnou nebo snad zaprášeným skladištěm, jak by se mohlo na první pohled snad zdát. Ve skutečnosti se jednalo o součást masivní organizace známé pod názvem „Museion“ zřízenou dynastií Ptolemaiovců.

Ptolemaioviští králové byli naprosto posedlí schraňováním a skladováním svitků a zápisů všeho druhu. Ve sběru těchto záznamů všeho druhu byli tito „lovci“ nesmírně agresivní, což často způsobovalo nemalé problémy a spory. Stávalo se, že královští archiváři se nalodovali na plavidla, která právě dorazila do přístavů, a prohrabávali se nákladem. Pokud narazili na písemnost, jež je zaujala, okamžitě ji zabavili a vypravili se vyrobit kopii. Původní majitel se musel spokojit s nově vytvořenou replikou, zatímco originál byl opatrně uložen do jednoho z mnoha skladů Alexandrijské knihovny. V průběhu let se podařilo shromáždit mnoho svazků, od Homérových eposů po spisy matematické, filozofické či astronomické.

Jak jsme si však mohli povšimnout, dnes žádná taková Alexandrijská knihovna neexistuje. O to se ale nepostaral legendární Gaius Julius Caesar, římský vojevůdce a diktátor, ale protivník mnohem vytvrvalejší a neústupnější – čas. Caesarovým vojákům se sice v roce 48 před Kristem podařilo zapálit několik skladišť, že by ale lehla popelem celá knihovna se prokázat nepodařilo. Co víc, mnoho svitků již bylo dávno okopírováno a odesláno do jiných knihoven ve Středomoří. Alexandrijská knihovna tedy nakonec doplatila na nestabilitu tehdejšího světa a prostý nedostatek finančních prostředků, nikoliv na jeden rozsáhlý požár...

Jan Hajda

Zdroje:

<https://digitalcommons.georgefox.edu/tcl/vol54/iss1/9/>

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214750021001086>

[50021001086](https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214750021001086)

https://cs.wikipedia.org/wiki/Alexandrijsk%C3%A1_knihovna

7 000+ publikací, které nezabírají žádné místo.

Snadný překlad článků

Připojení ze smartphonu, tabletu nebo PC. A to i z domova.

Tituly dostupné v den jejich vydání.

Snadné vyhledávání napříč všemi tituly

theguardian

VOGUE

EMPIRE

DNES

RHEINISCHE POST

DENÍK N

” HLAS

eVýpůjčka
Zkuste to jinak

Novinky z edice HLAS

Měsíční zpravodaj Městské knihovny Rožnov pod Radhoštěm, příspěvkové organizace.
Náklad 125 kusů a elektronická distribuce. Uzávěrka červnového čísla: 20. května 2026.